

Justis- og
beredskapsdepartementet

Tildelingsbrev 2025 Kriminalomsorgen

23. desember 2024

INNHOLD

1. Innledning	2
2. Hovedutfordringer og prioriteringer	4
3. Mål og rapportering for 2025	6
3.1. Mål 1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff	6
3.2. Mål 2: Ivaretagelse av særskilt sårbare personer og lavt omfang av isolasjon.	9
3.3. Mål 3: Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet	12
3.4. Mål 4: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen	13
3.5. Øvrig rapportering, informasjon og oppdrag	14
4. Styring og kontroll	16
4.1. Internkontroll	16
4.2. Sikkerhetsstyring	17
4.3. Langsiktig utvikling, forbedring og effektivisering	17
4.4. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet	17
4.5. Fellesføringer fra Regjeringen	17
5 Rapportering i 2025	17
5.1. Styringsdialogen	17
6 Budsjettrammen og fullmakter for 2025	18
6.1. Budsjettrammen	19
6.2. Fullmakter 2025	21

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2024–2025) Justis- og beredskapsdepartementet og Innst. 6 S. (2024–2025).

Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak av 13. desember 2024 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2025, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 7 og Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.5.

Regjeringen arbeider for sterke og trygge lokalsamfunn med gode tjenester til innbyggerne. Tjenestene i justis- og beredskapssektoren skal ha en desentralisert struktur som gir arbeidsplasser og beredskap i hele landet. For 2025 gjelder disse overordnede målene for justis- og beredskapssektoren:

Kriminalomsorgen skal særlig bidra til å nå følgende overordnede mål:

- Rettssikkerhet
- Trygghet i samfunnet
- Godt og tilgjengelig lovverk
- Lav kriminalitet

De virksomhetsmål, styringsparametere, resultatkrav og oppdrag som fremkommer i kapittel 3 i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av Kriminalomsorgen i 2025.

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver Kriminalomsorgen (KDI) skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten videreføres innenfor de føringer som følger av hovedinstruksen for Kriminalomsorgen, samt øvrig regelverk og instruksjoner.

Kriminalomsorgen har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og/eller avvik knyttet til virksomhetens oppgaver og fremme forslag til mulige

korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten.
Virksomhetsleder skal varsle departementet umiddelbart dersom det oppstår kritisk risiko eller alvorlig svikt i resultatoppnåelsen, eller ved hendelser som kan medføre politisk og/eller større offentlig oppmerksomhet.

2. Hovedutfordringer og prioriteringer

Bemannings situasjonen i kriminalomsorgen er bekymringsfull. En høy andel nyutdannede fengselsbetjenter slutter kort tid etter utdannelsen, og en stadig større andel nærmer seg pensjonsalder. Et presset arbeidsmarked gjør det utfordrende å erstatte de som slutter, og det er ofte ikke nok kvalifiserte søkere til utlyste stillinger. Arbeidsbelastningen øker ytterligere på de gjenværende. Arbeidsmiljøet i fengslene er under press, og antallet vold- og trusselhendelser i fengsel har økt. I 2023 rapporterte kriminalomsorgen om over 1 000 hendelser med vold eller trusler mot ansatte, sammenlignet med 650 slike hendelser i 2022. KDI skal sikre tilstrekkelig bemanning og kompetanse.

I 2025 skal det settes i gang utredninger for nye fengsler i Mosjøen-området og Ålesund-området, i tillegg til utredning av mulig utvidelse av Vadsø fengsel. Det skal også startes en utredning av nye permanente ungdomsenheter i kriminalomsorgen.

Kriminalomsorgen skal fortsette sitt arbeid med kvalitetsutvikling, for å gi domfelte en god og tilpasset straffegjennomføring. Domfelte skal ikke være underlagt et strengere sikkerhetsnivå enn nødvendig under gjennomføring av straff. Kriminalomsorgen skal forberede den innsatte på livet etter endt straffegjennomføring ved gradvis tilvenning, både ved progresjon til mer åpne straffegjennomføringsformer og ved å legge til rette for utganger fra fengsel. For å sikre en forutsigbar og trygg overgang fra fengsel til samfunn skal kriminalomsorgen vurdere om flere kan gjennomføre siste del av straffegjennomføringen i samfunnet.

En økende andel av innsatte i fengsel har flere og mer sammensatte behov, og er dømt for alvorligere kriminalitet og idømmes lengre straffer. Forskning har dokumentert at andelen innsatte med psykiske lidelser har økt. Økningen er størst for kvinner. I perioden 2010 til 2022, hadde 78 prosent av kvinnelige innsatte minst en psykisk lidelse. 42 prosent hadde en alvorlig psykisk lidelse. Tilsvarende tall for menn var 64 og 20 prosent. Kriminalomsorgen skal i 2025 ha en særlig oppmerksomhet på å gi innsatte med psykiske og ruslidelser et godt og forsvarlig tilbud. Det har blant annet over tid vært en økning antall selvmordsforsøk og selvskading.

Kriminalomsorgen skal håndtere utfordringer med isolasjon blant innsatte i fengslene. Med begrepet «isolasjon» menes i denne sammenheng situasjoner hvor innsatte er innelåst alene i en celle store deler av døgnet med betydelig redusert meningsfull menneskelig kontakt. Slik isolasjon kan være et resultat av kriminalomsorgens vedtak om utelukkelse, domstolens kjennelser om utelukkelse under varetekt (også kalt «fullstendig isolasjon») eller isolasjon uten formelt grunnlag, herunder selvisolasjon. Flere ulike tilsynsrapporter viser behovet for å jobbe kontinuerlig med å redusere bruken av isolasjon. Kriminalomsorgen skal ha som mål å redusere isolasjon og bruk av sikkerhetsseng og sikkerhetscelle i fengslene, og å øke tiden de innsatte er utenfor cellen. Staten er dømt flere ganger for menneskerettsbrudd, og det er risiko for flere slike saker.

Arbeidet med barn og unge er viktig for å forebygge ny kriminalitet. Barn og unge er i en utsatt situasjon når de skal gjennomføre straff, og kriminalomsorgen skal derfor prioritere arbeidet med barn og unge og ivareta barnas særskilte rettigheter. Mange innsatte som overføres fra ungdomsenhetene til et ordinært fengsel ved fylte 18 år, opplever overgangen som belastende. Unge voksne som innsettes direkte i ordinære fengsler, vil også kunne ha behov for en særlig tilpasset straffegjennomføring.

Lang ventetid mellom lovbrudd og reaksjon kan være en stor belastning både for unge lovbrytere, fornærmede og pårørende, og vil også kunne utgjøre en risiko for at ungdommen begår nye lovbrudd. En rask straffesaksbehandling vil kunne bidra til å hindre tilbakefall og rekruttering til kriminelle nettverk. Kriminalomsorgen skal følge opp lov 29. november 2024 nr. 73 om endringer i konfliktrådsloven og straffeloven mv. (strafferettslige reaksjoner for ungdom), og legge til rette for en rettssikker og effektiv saksbehandling i egen etat og mellom aktørene i straffesakskjeden.

Den økonomiske situasjonen tilsier fortsatt stramme budsjetttrammer, også for kriminalomsorgen. Kriminalomsorgen må innrette sin virksomhet etter budsjetttrammene for 2025, på en måte som understøtter forsvarlig straffegjennomføring. Kriminalomsorgen skal i 2025 fortsette arbeidet med å redusere risikoen for manglende IKT-sikkerhet og informasjonssikkerhet. Departementet fremhever også viktigheten av framdrift i KODA-prosjektet.

Departementet ber KDI om å prioritere arbeidet med rutiner og systemer for internkontroll og etterlevelse, og sikre at dette får tilstrekkelig oppmerksomhet i direktoratet og etaten. KDI skal følge opp Riksrevisjonens funn knyttet til arbeidsdriftens inntekter og håndtering av kontanter. I dette ligger det blant annet at KDI skal følge rundskriv 117R om internrevisjon i statlige virksomheter.

Justis- og beredskapsdepartementet skal i 2025 jobbe videre med en stortingsmelding om straffegjennomføring. Departementet ønsker fortsatt dialog med KDI om meldingsarbeidet.

De fleste av endringene i lov 20. desember 2023 nr. 110 trådte i kraft 1. september 2024. Kriminalomsorgen skal følge opp og implementere at varetekt kan gjennomføres som oppholdspåbud med elektronisk kontroll jf. straffeprosessloven ny § 184 b med tilhørende forskrifter som planlegges å tre i kraft 2025.

3. Mål og rapportering for 2025

3.1. Mål 1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff

Det er et overordnet mål at domfelte ikke begår ny kriminalitet, men kommer i jobb eller utdanning etter gjennomført straff. Forebygging av tilbakefall til kriminalitet er et felles ansvar på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Kriminalomsorgen har ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid med andre sektorer, jf. straffegjennomføringsloven § 4. Kriminalomsorgen skal også legge til rette for at den innsatte får kontaktet og kommunisert med en advokat.

Samarbeidet skal bidra til å dekke domfelte og innsattes behov og fremme deres tilpasning til samfunnet. I 2025 skal kriminalomsorgen særlig rette oppmerksomhet mot oppfølging av innsatte med alvorlige psykiske lidelser, samt domfelte barn og unge.

Godt samordnet tilbakeføringsarbeid og forebygging av ny kriminalitet krever et tilrettelagt og individuelt tilpasset tilbud under straffegjennomføring, både i fengsel og i samfunnet. Hensiktsmessig progresjon i straffegjennomføringen til den enkelte domfelte er viktig for å redusere tilbakefall til kriminalitet. Kriminalomsorgen skal videre legge til rette for et godt samarbeid med barn og familie av domfelte, blant annet gjennom barneansvarlige ved fengsels- og friomsorgsenheter.

KDI skal videreføre samarbeidet med andre direktorater og sektorer for å sikre at innsatte i fengsel mottar velferdstjenester i henhold til rettigheter og behov.

Departementet ønsker mer informasjon om bruker- og samfunnseffekter, samt etatens prioriteringer av ulike mål og tiltak for å nå disse.

KDI skal i tertialrapportene orientere om det er særskilte utfordringer innenfor de ulike virksomhetsmålene som departementet bør være oppmerksom på, for eksempel bemanning eller aktivitet for de innsatte.

VIRKSOMHETSMÅL 1	Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff
Rapportering:	Årsrapport
I årsrapporten skal KDI gi en overordnet beskrivelse av måloppnåelsen. KDI skal i årsrapporten beskrive og vurdere kvaliteten på arbeidet som gjøres i straffegjennomføringen med å forebygge ny kriminalitet. JD ønsker en redegjørelse av forvaltningssamarbeidet og kartlegging, av domfeltes behov og ressurser, samt etatens bruk av kartleggingene (BRIK).	

STYRINGSPARAMETER 1	Prosent tilbakefall
Rapportering:	Årsrapport
<p>Tilbakefall til ny kriminalitet er en indikasjon på om ansvarlige sektorer og forvaltningsnivåer jobber godt og riktig med forebyggende tiltak og tilbakeføring, og om samfunnet får den ønskede effekten i form av at flere går fra straffegjennomføring til en kriminalitetsfri tilværelse i frihet. JD ber KDI beskrive og vurdere utviklingen i tilbakefallsprosenten, definert som nye dommer innen to og fem år etter endt straffegjennomføring. KDI skal ta utgangspunkt i en lengst mulig tidsserie. Tall og vurderinger bør også skille mellom lovbruddstyper, type straffereaksjoner og former for straffegjennomføring. Ev. vurderinger av effekten på risikoen til tilbakefall skal ta utgangspunkt i sammenlignbare grupper.</p>	

STYRINGSPARAMETER 2	Progresjon
Rapportering	Årsrapport
<p>KDI skal i årsrapporten beskrive arbeidet med å sikre en hensiktsmessig og forsvarlig progresjon i straffegjennomføringen. I beskrivelsen skal det inngå relevant statistikk og en vurdering av i hvilken grad kriminalomsorgen når målsettingen om at domfelte ikke skal gjennomføre straff på et høyere sikkerhetsnivå enn nødvendig. Framstillingen skal i størst mulig grad inkludere indikatorer som viser domfeltes overganger til mindre eller mer restriktive soningsformer. Hensikten med indikatorene er å få innsikt i hvor godt domfelte tilpasser seg og utvikler seg gjennom straffegjennomføringen.</p>	

STYRINGSPARAMETER 3	Andel fengselsdøgn med aktivitet
Rapportering	Årsrapport
Resultatkrav	85 %
<p>Flere innsatte må få et aktivitetstilbud som i størst mulig grad bidrar til å fremme et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff. KDI skal rapportere om andelen arbeid, utdanning, programvirksomhet og andre aktivitetstiltak, og beskrive utviklingen i aktivitet de siste ti år. KDI skal også vurdere kvaliteten på aktiviteten.</p>	

OPPDRAG 1	Samarbeid om utsatte barn og unge
Rapportering	Årsrapport

KDI skal støtte opp om mål og ambisjoner for departementenes Kjernegruppe for utsatte barn og unge. Direktoratet skal ta initiativ til og bidra i tverrsektorielt samarbeid om utsatte barn og unge på direktoratsnivå. Direktoratene skal i 2025 fortsette arbeidet med å etablere gode strukturer og rutiner for samarbeid. De prioriterte temasakene – psykisk helse og barne- og ungdomskriminalitet – videreføres i 2025. Videre skal samarbeidet foreslå eventuelle felles satsingsforlag og omprioriteringer på tvers av etatene frem mot 2026. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har ansvar for å koordinere og lede etatssamarbeidet.

KDI skal i tillegg delta i arbeidet med å videreutvikle Ung.no/DigiUng. JD viser også til supplerende tildelingsbrev nr. 3 i 2023 om oppdraget knyttet til aldersgruppen 18-24 år.

OPPDRAG 2	Oppfølging av Opptrappingsplan for psykisk helse (2023-2033)
Rapportering	Årsrapport
<p>I Meld. St. 23 (2022–2023) Opptrappingsplan for psykisk helse (2023-2033) peker regjeringen ut en retning for politikken innen psykisk helsefeltet. Helsedirektoratet har det overordnede koordineringsansvaret på direktoratsnivå, og KDI må påberegne å bidra i arbeidet med å følge opp tiltakene og ambisjonene i planen, herunder rapportering og anbefalinger til videre utvikling av opptrappingsplanen. Konkrete oppdrag vil bli formidlet på vanlig måte fra Justis- og beredskapsdepartementet.</p>	

OPPDRAG 3	Videreføring av forvaltningsamarbeid om velferdstjenester til innsatte og domfelte
Rapportering	Årsrapport
<p>KDI skal sammen med Helsedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Utdanningsdirektoratet og Husbanken fortsette arbeidet for å videreutvikle samarbeidsstrukturen og stille nødvendige ressurser til utviklingsarbeid for helse-, utdannings- og velferdstjenester til innsatte i norske fengsler. KDI har koordineringsansvaret for dette arbeidet. Formålet er å sikre at innsatte i fengsel mottar tjenester i henhold til sektorlovverk, basert på kunnskap om målgruppens behov og rettigheter, og ev. utvikling av nye tjenester eller løsninger.</p>	

OPPDRAG 4	Delta i arbeidet med den nasjonale strategien for helsesektorens arbeid med personer som utøver vold og overgrep
Rapportering	Årsrapport

KDI skal bidra inn i arbeidet med *Nasjonal strategi for helsesektorens arbeid med personer som utøver vold og overgrep*. Arbeidet er avgrenset til barn og unge fra og med 2023, og det er behov for at direktoratet særlig bidrar til å ivareta egen sektors perspektiver i utviklingen av et felles faglig rammeverk for barn og unge i risiko for å skade andre. Dette inkluderer blant annet å vurdere og eventuelt utvikle felles faglige råd og kompetansehevende tiltak på tvers av sektorer.

Arbeidet ledes av Helsedirektoratet. Felles faglig rammeverk er kunnskap, verktøy og metoder som kan brukes på tvers av sektorer til å identifisere, vurdere og følge opp barn og unge i risiko for å skade andre.

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S1	Statistikk over antall behovs- og ressurskartlegginger (BRIK)	Årsrapport

3.2. Mål 2: Ivaretagelse av særskilt sårbare personer og lavt omfang av isolasjon.

Flere innsatte og domfelte har særskilte utfordringer som stiller store krav til kriminalomsorgen for å sikre den enkelte tilfredsstillende forhold og et godt innhold. Dette gjelder særlig innsatte med psykiske lidelser, vansker med å fungere i fellesskap, og/eller særlig høy risiko for å begå selvmord eller selvskading. Innsatte som skader seg selv eller som har risiko for å begå selvmord, trenger særlig oppfølging og kontakt med andre mennesker. Kriminalomsorgen skal forebygge og hindre selvskading og selvmord blant innsatte i fengsel. Mindreårige og unge voksne er også en sårbar gruppe som trenger særlig oppfølging.

Som det fremgår av flere ulike tilsynsrapporter, er det behov for at kriminalomsorgen jobber kontinuerlig med å redusere bruken av isolasjon. For personer som har psykiske lidelser, er isolasjon særlig skadelig, og ikke minst ved bruk av tvangsmidlene sikkerhetscelle og sikkerhets seng. På grunn av høy forekomst av psykiske lidelser blant kvinnelige innsatte, er disse en særskilt utsatt gruppe.

Kriminalomsorgen skal redusere isolasjon, og negative konsekvenser av isolasjon, ved å fremme aktivitet og fellesskap med andre. Alle innsatte skal tilbys *minimum* to timer meningsfull menneskelig kontakt hver dag. Isolasjon som følge av bygnings- og bemanningsmessige forhold skal så langt mulig ikke finne sted. Kriminalomsorgen skal føre en offentlig tilgjengelig og pålitelig statistikk over omfanget av isolasjon.

VIRKSOMHETSMÅL 2	Ivaretagelse av særskilt sårbare personer og lavt omfang av isolasjon
-------------------------	--

Rapportering	Andre tertial og årsrapport
<p>KDI skal til annen tertialrapport vurdere risikoer for at etaten ikke når fastsatte mål, og redegjøre for eventuelle tiltak for å sikre måloppnåelse.</p> <p>KDI skal i årsrapporten gi en overordnet vurdering av virksomhetens aktiviteter og resultater for å ivareta særskilt sårbare personer og grupper. Årsrapporten skal videre gi en samlet beskrivelse av de forhold som påvirker arbeidet med å sikre innsatte god tilgang på meningsfylt menneskelig kontakt og redusere isolasjon. Dette inkluderer bruk av tvangsmidler som kan innebære isolasjon.</p> <p>Årsrapporten skal også redegjøre for arbeidet med å avvikle bruken av sikkerhetsseng.</p>	

STYRINGSPARAMETER 4	Utlåsingstid
Rapportering	Årsrapport
Resultatkrav	Tid utenfor cellen skal øke i 2025
<p>KDI skal gi en vurdering av utlåsingstid i fengslene. Vurderingen skal ta utgangspunkt i tilgjengelige nøkkeltall/statistikk over innsatte med mindre enn åtte timer, mindre enn fire timer og mindre enn to timer utlåsingstid de siste årene. Rapporteringen skal synliggjøre andelene med og uten formelt grunnlag.</p>	

STYRINGSPARAMETER 5	Utelukkelse
Rapportering	Andre tertial og årsrapport
<p>KDI skal redegjøre for utviklingen i bruken av kriminalomsorgens vedtak om utelukkelse fra fellesskap med andre innsatte. Vurderingen skal ta utgangspunkt i tilgjengelige nøkkeltall/statistikk på antall vedtak, grunnlag for utelukkelse, varighet i antall dager og antall personer.</p> <p>KDI skal også redegjøre for utviklingen i domstolenes kjennelser om utelukkelse under varetekt (også kalt «fullstendig isolasjon»). Vurderingen skal ta utgangspunkt i tilgjengelige nøkkeltall/statistikk.</p>	

STYRINGSPARAMETER 6	Meningsfull menneskelig kontakt
Rapportering	Andre tertial og årsrapport

KDI skal gi en vurdering av omfanget av og kvaliteten på isolasjonsreduserende tiltak. Vurderingen skal ta utgangspunkt i tilgjengelige nøkkeltall/statistikk over innsatte med mindre enn to timer meningsfull menneskelig kontakt per dag, som følge av utelukkelse eller bruk av sikkerhetscelle eller -seng.

Videre skal direktoratet redegjøre for sin vurdering av omfanget av utelukkelse og isolasjon opp mot den standarden som er nedfelt i Mandela-reglene.

STYRINGSPARAMETER 7	Ivaretagelse av innsatte og domfelte med psykiske lidelser og rusproblemer
Rapportering	Andre tertial og årsrapport
KDI skal gi en vurdering av omfanget og utviklingen i tilbudet til innsatte og domfelte med psykiske lidelser og ruslidelser med utgangspunkt i tilgjengelig nøkkeltall/statistikk de siste årene. Vurderingen må se hen til kvaliteten på tilbudet som er gitt.	

STYRINGSPARAMETER 8	Ivaretagelse av mindreårige og unge voksne
Rapportering	Årsrapport
KDI skal rapportere på omfang av mindreårige i fengsler for voksne, og i hvilken grad hensynets til barnets beste har blitt ivaretatt ved plasseringene. KDI skal gi en vurderingen av det kvalitative arbeidet for å ivareta mindreårige, samt unge voksne i aldersgruppen 18 – 24 år.	

KDI bes i tillegg rapportere på følgende:

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S2	Statistikk over bruk av sikkerhetscelle og sikkerhetsseng	Andre tertial og årsrapport
S3	Statistikk over bruk av tvangsmidler	Årsrapport
S4	Statistikk over antall selvmord	Andre tertial og årsrapport
S5	Statistikk over antall selvmordsforsøk og selvskading	Andre tertial og årsrapport

3.3. Mål 3: Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet

En effektiv straffesakskjede forutsetter god samhandling mellom aktørene, effektive arbeidsverktøy og tilstrekkelig kapasitet i alle ledd. Dette for raskt å iverksette avsagte dommer, at varetektsfengslinger skjer innenfor fristene og soningskøene holdes på et stabilt lavt nivå. God utnyttelse av kapasitet, og et godt samarbeid med politi, påtalemyndighet og øvrige myndigheter, skal bidra til dette. Det vil også være avgjørende med god kapasitetsplanlegging, bl.a. gjennom utredninger og utarbeidelse av prognoser og langtidsplanlegging for fremtidig behov for straffegjennomføringskapasitet. KDI skal ha oversikt over kapasitetsbehov i kriminalomsorgen og behovet for utdanning av personell fra KRUS. Dette skal være grunnlag i KDIs vurderinger av økonomiske og administrative kostnader av foreslåtte tiltak og i den langsiktige planleggingen i etaten.

Kriminalomsorgen skal overføre utenlandske domfelte til videre straffegjennomføring i opprinnelseslandet der dette er mulig. Dette arbeidet skal ha høy prioritet i 2025. Domfelte som har begått alvorlig kriminalitet, skal ha høyeste prioritet ved innkalling til gjennomføring av straff.

VIRKSOMHETSMÅL 3	Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet
Rapportering	Årsrapport
KDI skal gi en kort beskrivelse av kapasitetsbehov sett opp mot prognoser, vurdere risiko for manglende måloppnåelse og redegjøre for ev. risikoreduserende tiltak. KDI skal også gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.	

STYRINGSPARAMETER 9	Kapasitetsutnyttelse og soningskø
Rapportering	Andre tertial og årsrapport
KDI skal redegjøre for kapasitetsutnyttelsen i fengslene for høyt og lavere sikkerhetsnivå og for bruk av elektronisk kontroll. Det er et mål at straffegjennomføringen skal påbegynnes senest 60 dager etter at rettskraftig dom er mottatt i kriminalomsorgen. KDI skal redegjøre for utvikling av soningskø og skal i årsrapporten gi en kvalitativ vurdering av utviklingen som har vært og prognoser for fremtidig utvikling.	

Rapporteringskrav 1	Nytt IKT-system i kriminalomsorgen, KODA
Rapportering	Andre tertial og årsrapport

KDI skal rapportere overordnet på tid, kost og kvalitet i henhold til målene i KDIs prosjektplan.

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S6	Oversikt med nøkkeltall, jf. vedlagt mal	Tertialvis og årsrapport
S7	Soningsoverføringer (hvilke land det soningsoverføres til og fra, der det er aktuelt)	Årsrapport

OPPDRAG 5	Ungdomsenhet ved Agder fengsel, Evje avdeling
Rapportering	Første tertial og årsrapport
I 2025 skal det etableres en ny ungdomsenhet ved Agder fengsel, Evje avdeling med 11 plasser. Tilbudet skal være i tråd med barnekonvensjonen og gjeldende regelverk, og etableres i samarbeid med helse- og velferdstjenestene som vil utgjøre ungdomsenhetens tverretatlige team, og med importtjenestene; fengselshelsetjeneste og undervisning.	

3.4. Mål 4: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen

Straffen skal gjennomføres på en måte som motvirker planlegging og gjennomføring av nye straffbare handlinger, og straffegjennomføringen skal være sikkerhetsmessig forsvarlig. Kriminalomsorgen skal legge til rette for god reintegrering til samfunnet av terrordømte og andre radikalisererte innsatte, samt hindre at innsatte radikaliserer andre innsatte.

Et forsvarlig sikkerhetsnivå bidrar til å hindre rømning. For å ivareta sikkerheten, skal kriminalomsorgen gjennomføre nødvendige kontrolltiltak og arbeide for digitale løsninger som bidrar til å øke sikkerheten. Et forsvarlig sikkerhetsnivå bidrar også til å hindre brudd på vilkårene for straffegjennomføringen, herunder at innsatte og domfelte begår ny kriminalitet. Innsatte og domfelte med tilhørighet i organiserte kriminelle miljøer stiller særlige krav til kriminalomsorgens vurderinger.

VIRKSOMHETSMÅL 4	Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen
Rapportering	Årsrapport
KDI skal vurdere risiko for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse. Videre skal KDI gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.	

STYRINGSPARAMETER 10	Utvikling i sikkerhetstilstanden i kriminalomsorgen
Rapportering	Årsrapport
<p>KDI bes om å presentere sikkerhetstilstanden i kriminalomsorgen, både i fengsel og for straffegjennomføring i samfunnet. Det sentrale aspektet i vurderingen skal være samfunnssikkerheten, men også sikkerhetssituasjonen for innsatte, domfelte og ansatte i både kriminalomsorgen og samarbeidende etater skal omtales. Straffbare forhold begått under straffegjennomføring bør også inkluderes i vurderingen til KDI. Omtalen skal baseres på tilgjengelig statistikk og inkludere statistikk på antall gjennomførte kontroller og beslag av ulovlige gjenstander og narkotika. Der det er mulig skal tall sammenliknes med tilsvarende tall de siste ti årene.</p>	

KDI skal i tillegg rapportere på følgende:

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S10	KDI skal føre statistikk over tilfeller av vold og trusler mellom innsatte og mot ansatte i kriminalomsorgen. KDI skal gjøre rede for omfanget, utviklingen, vesentlige risikoer og tiltak.	Årsrapport
S11	Statistikk over antall fremmedkrigere og andre domfelte som er under straffegjennomføring etter brudd på terrorlovgivningen. KDI skal gjøre rede for utviklingen over tid og for eventuelle særskilte forhold knyttet til statistikken. KDI skal videre gi en vurdering av vesentlige utfordringer og risikoer for radikaliserings under straffegjennomføringen og mulige tiltak og en ev. vurdering av effekten av tiltakene.	Årsrapport

3.5. Øvrig rapportering, informasjon og oppdrag

Oppfølging av voldsutsatte kvinner som gjennomfører straff

I tråd med regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028), ber JD kriminalomsorgen særlig legge til rette for tilbud til voldsutsatte kvinner som gjennomfører straff.

Etatssamarbeid

KDI skal delta i direktoratsgruppen om vold i nære relasjoner som ledes av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet i samarbeid med Sekretariatet for konfliktrådene.

Internasjonalt arbeid

Gjennom EØS-midlene bidrar Norge til å styrke og videreutvikle kriminalomsorgen i andre land. Samarbeidet er også nyttig for norsk kriminalomsorg. KDI skal bidra i arbeidet med ny programperiode, som programpartner, og for å sikre at ny periode bidrar til synergieffekter for å styrke straffesakskjedens mål om lav kriminalitet og rettsikkerhet.

Rapporteringskrav 2	Redegjørelse om internasjonalt arbeid
Rapportering	Årsrapport
KDI skal gi en kort redegjørelse for KDIs internasjonale arbeid foregående år, samt føringer og prioriteringer for inneværende år.	

Tilskudd til frivillige organisasjoner

Tilskuddsforvaltningen av post 70 under kap. 430 er delegert til KDI og skal forvaltes i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 6.

Bevilgningen for 2025 er på om lag 45 mill. kroner, jf. Stortingets budsjettvedtak. JD viser til omtale i Prop. 1 S (2024– 2025) s. 87 hvor det fremgår at midlene skal fordeles av KDI etter søknad fra organisasjoner, med unntak av midlene som er øremerket til effektkontrakter.

Rapporteringskrav 3	Vurdering av måloppnåelse tilskuddsordning
Rapportering	Årsrapport
KDI skal foreta en samlet vurdering av måloppnåelse for tilskuddsordningen på kap. 430, post 70 i 2024.	

Omvendt voldsalarm

Politiet har ansvar for gjennomføringen av kontaktforbud og besøksforbud med elektronisk kontroll, men det er avtalt å overføre enkelte oppgaver til kriminalomsorgen, jf. samarbeidsavtale av 1. mars 2024 med bilag. Politiet har ansvaret for alle oppgaver knyttet til omvendt voldsalarm. Kriminalomsorgen bidrar med start og stopp av overvåkingen og på- og avlenking. Kriminalomsorgen skal videre betjene en døgnbemannet telefontjeneste for dialog med politi og siktet/domfelt, monitorere hendelser i den hensikt å utføre teknisk støtte og bidra til å avdekke og rapportere mistanke om tekniske avvik. Bistand fra kriminalomsorgen skal skje uten ugrunnet opphold.

Regelverksutvikling

Departementets lovarbeid og regelverksutvikling vil kreve dialog og bistand fra direktoratet om regelverksutvikling, herunder om økonomiske og administrative konsekvenser.

Elektronisk samhandling mellom aktørene i straffesakskjeden (ESAS)

JD viser til supplerende tildelingsbrev 18. januar 2022 om gjennomføring av prosjektet ESAS (saksnr. 16/7430), samt brev av 28.06.2024 om revidert prosjektplan mv. (saksnr. 24/4037). Det er i 2025 bevilget 14,2 mill. kroner på kap. 410, post 01 til prosjektet. Domstoladministrasjonen (DA) skal stille deler av midlene til disposisjon for de øvrige

berørte virksomhetene i form av belastningsfullmakt og i tråd med fordelingen i gjeldende prosjektplan. Det er lagt til grunn at DA, Politidirektoratet (POD) og KDI skal dekke noen utgifter innenfor egen ramme i form av interne fagressurser, IKT-ressurser mv, jf. JDs supplerende tildelingsbrev 18. januar 2022. Det legges opp til særmøter mellom JD og DA, KDI og POD om ESAS også i 2025, med særskilt rapportering i forkant.

OPPDRA 6	Institusjonsakkreditering KRUS
Rapportering	28. februar 2025
KRUS er p.t. den eneste statlige høyskolen uten institusjonsakkreditering. Institusjonsakkreditering vil gi KRUS mulighet til å utvikle, etablere og endre poenggivende studier, uten tids- og ressurskrevende prosesser med NOKUT. Som et ledd i den videre oppfølgingen av dette ber JD direktoratet om å utrede økonomiske og administrative konsekvenser av en eventuell institusjonsakkreditering, inkl. oversikt over risiko og risikoreduserende tiltak og vurdering rundt behov og arbeid med revidert Forskrift om delvis innlemming KRUS under universitetsloven.	

4. Styring og kontroll

4.1. Internkontroll

Virksomhetsleders internkontrollansvar er regulert i økonomireglementet § 14 og utdypet i hovedinstruksen til kriminalomsorgen. For å nå kriminalomsorgens mål i møte med fremtidige utfordringer, er tilfredsstillende internkontroll viktig. God internkontroll kan sikre at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning.

Internkontrollen skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse. KDI skal sikre notoritet og dokumentasjon av vesentlige endringer i kriminalomsorgen, særlig på områder hvor det er risiko for menneskerettighetsbrudd. Som et ledd i internkontrollen skal KDI sikre en bærekraftig økonomisk drift som innebærer budsjettbalanse.

Kriminalomsorgen skal ha etablert et forsvarlig system for kjøp av tjenester og bygg- og anleggsarbeider, som sikrer at kravene i forskrift om arbeidsvilkår i offentlige kontrakter etterlevs. Virksomheten må påse at kontrollplikten av lønns- og arbeidsvilkår følges opp, og at det er etablert et system for å dokumentere dette.

KDI skal utarbeide nøkkeltall om etatens innsatsfaktorer og budsjettsituasjon, jf. statistikkoppdrag 6.

4.2. Sikkerhetsstyring

Kriminalomsorgen skal basere sitt IKT-sikkerhetsarbeid på NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet [Ta i bruk grunnprinsippene - Nasjonal sikkerhetsmyndighet \(nsm.no\)](#), og rapportere på status for dette arbeidet i årsrapporten.

4.3. Langsiktig utvikling, forbedring og effektivisering

Kriminalomsorgen må ha strategier og planer som viser hvilke utviklingsbehov etaten har for å løse samfunnsoppdraget på lang sikt og hvordan etaten skal ivareta dette. Kriminalomsorgen skal arbeide systematisk og kontinuerlig med å identifisere og iverksette tiltak som kan gi en bedre og mer effektiv oppgaveløsning i virksomheten og bedre tjenester for brukerne. Kriminalomsorgen bør særlig vektlegge hvordan digitalisering kan legge til rette for dette. I utviklingsarbeidet må etatene se regelverk, prosesser, kompetanse, organisering og ny teknologi, herunder kunstig intelligens, i sammenheng. Kriminalomsorgen skal i årsrapporten beskrive dette arbeidet.

4.4. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet

Merknader fra Riksrevisjonen, og uttalelser fra Sivilombudet, Likestillingsombudet, Barneombudet og andre sentrale tilsynsmyndighet skal ha høy prioritet. KDI skal utarbeide en konkret plan for oppfølging av anbefalte tiltak samt eventuelle feil og mangler som er pekt på. Oppfølgingsplanen vil være tema i styringsdialogen og skal omtales i årsrapporten.

OPPFØLGING AV SAKER FRA RIKSREVISJONEN OG SIVILOMBUDET	
Rapportering	Årsrapport
KDI skal rapportere samlet på saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet, inkludert hvordan sakene følges opp og eventuelle avvik.	

4.5. Fellesføringer fra Regjeringen

Fellesføringene for 2024 videreføres i 2025. Virksomhetene vil inntil videre kunne forholde seg til rundskriv <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-d-224-fellesforinger-i-tildelingsbrevene-2024/id3028973/>

5 Rapportering i 2025

5.1. Styringsdialogen

Styringsdialog 2025

Styringsdialogen mellom Kriminalomsorgen og JD er innrettet etter risiko og vesentlighet. Risikoperspektivet skal også integreres i virksomhetens rapportering.

Årsrapport med årsregnskap

Årsrapporten for 2024 skal oversendes departementet senest 14. mars 2025.

Årsrapporten skal utformes iht. til de obligatoriske kravene som følger av bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 1.6.1 og 2.3.3 og rundskriv R-115 Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap. Årsrapporten skal dekke alle forhold nevnt i dette tildelingsbrevet og inneholde vurderinger og analyser av utviklingen under hvert hovedmål.

Årsrapport med årsregnskap og revisjonsberetning skal publiseres på etatens nettsider etter behandling av rapporten på årsmøtet, og senest innen 1. mai.

Budsjettår	Sak	Frist/tidspunkt
Statsbudsjettet 2024	Forklaringer til statsregnskapet 2024	31. januar 2025
Statsbudsjettet 2025	Innspill til revidert nasjonalbudsjett 2025	12.02.2025
Statsbudsjettet 2024	Årsrapport 2024	14.03.2025
Statsbudsjettet 2024 og 2025	Etatsstyringsmøte årsrapport 2024	10.04.2025 kl. 12.00-14.00
Statsbudsjettet 2026	Rammefordeling 2026: oppdaterte satsingsforslag, interne omprioriteringer og andre rammeendringer	09.05.2025
Statsbudsjettet 2025	1. tertialrapport pr. 30.04.2025	02.06.2025
Statsbudsjettet 2026	Møte om tildelingsbrevet 2026	05.06.2025 Kl. 10- 11:30
Statsbudsjettet 2025	Foreløpig innspill til nysalderingen 2025	13.06.2025
Statsbudsjettet 2024	Etatsstyringsmøte 1. tertial 2025	19.06.2025 kl. 09.00-10.30
Statsbudsjettet 2025	Innspill til Prop. 1 S (2025-2026)	08.08.2025
Statsbudsjettet 2025	Møte om tildelingsbrev 2026	18.09.2025
Statsbudsjettet 2024	2. tertialrapport pr. 31.08.25	30.09.2025
Statsbudsjettet 2024	Innspill nysaldering 2025	
Statsbudsjettet 2027	Innspill 2027-budsjettet: satsingsforslag, budsjetttiltak og konsekvensjusteringer	10.10.2025
Statsbudsjettet 2024	Etatsstyringsmøte 2. tertial 2025	23.10.2025 kl. 12.00-13.30

6 Budsjettrammen og fullmakter for 2025

KDI har ansvaret for å planlegge virksomheten i 2025 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammene, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2. Departementet forutsetter at etaten rapporterer om vesentlige endringer eller feil i budsjettforutsetningene. Etaten må tilpasse virksomhetens aktivitetsnivå til virksomhetens budsjettramme slik at det ikke pådras utgifter uten at det

er bevilgningsmessig dekning. Ved behov må etaten redegjøre for ev. omprioriteringer/handlingsalternativer for å nå målene innenfor de gjeldende rammene.

KDI utfører flere operative og administrative oppgaver på vegne av etaten. Dette gjelder funksjoner som IKT Fellestjenester og kontrollsentralen for elektronisk kontroll, lønn og regnskap, samt bøtjetjenesten. Disse fellestjenestene er bevilget under kap. 430 kriminalomsorgen, post 01 driftsutgifter. Utgifter til gjennomføring av større IKT-prosjekter og utgifter til gjennomføring av byggeprosjekter ved fengslene som utføres av KDI på vegne av etaten, kan belastes kap. 430, post 01. Oppgaver som dekkes ved inntekter under kap. 3430, postene 03 og 04 skal belastes der dette er mest hensiktsmessig i det enkelte tilfelle.

6.1. Budsjettrammen

Kap. 430	Kriminalomsorgen	(i 1000 kroner)
Post 01	Driftsutgifter	5 956 364
Post 21	Spesielle driftsutgifter	125 215
Post 45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	111 952
Post 60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	166 000
Post 70	Tilskudd	44 768
Sum		6 404 299
<hr/>		
Kap. 3430		
Post 02	Arbeidsdriftens inntekter	123 305
Post 03	Andre inntekter	27 177
Post 04	Tilskudd	26 326
Sum		176 808
<hr/>		
Kap. 431 Kriminalomsorgsdirektoratet		
Post 01	Driftsutgifter	176 520
Sum		176 520
<hr/>		
Kap. 432 Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter		
Post 01	Driftsutgifter	252 138
Sum		252 138
<hr/>		
Kap. 3432		
Post 03		1 271
Sum		1 271
<hr/>		
Kap. 440 Politiet		
Post 01	Merutgifter til kriminalomsorgen for oppfølging omvendt voldsalarm	3 500
Sum		3 500

Følgende økninger er innarbeidet i budsjettrammen for 2025:

Kap. 430, post 01

- 100 mill. kroner til tiltak for å øke bemanningen i fengslene.

- 47,6 mill. kroner for å øke kapasiteten for mindreårige ved å etablere 11 midlertidige plasser ved Agder fengsel, Evje avdeling
- 40 mill. kroner for å gjennomføre lovendringen om varetekt med elektronisk kontroll, jf. Prop. 139 L (2022–2023)
- 37 mill. kroner for å opprettholde aktivitetsnivået og utrede fremtidig kapasitetsbehov, jf. Prop 1 S
- 10,7 mill. kroner for å gjennomføre lovendringer, jf. Prop. 114 L (2023–2024), og til en særskilt innsats for hurtigere behandling av straffesaker i Agder, Oslo og Øst politidistrikt der gjerningspersonen er under 18 år
- 9,5 mill. kroner til forprosjektering av nytt Oslo fengsel (se også omtale av tilbakeholdte midler under)
- 6 mill. kroner til forprosjektering av kvinnefengsel på Østlandet
- 6 mill. kroner for å dekke kriminalomsorgens bistand til politiet med omvendt voldsalarm
- 2 mill. kroner til husleie, Romerike fengsel, Ullersmo avdeling
- 2,2 mill. kroner til en funksjon for mottak av varetektsbestillinger

Kap. 430, post 45

- 40 mill. kroner til utbygging av Ungdomsenhet øst for å øke kapasiteten for mindreårige
- 12,8 mill. kroner til utvidelse av Romerike fengsel, Ullersmo avdeling

Kap. 430, post 70

- 10 mill. kroner til økt tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner aktive på kriminalomsorgens virkeområde.

Kap. 432, post 01

- 7 mill. kroner til å opprettholde aktivitetsnivået KRUS

Kap. 440, post 01

- Ytterligere 3,5 mill. kroner er også tildelt fra på kap. 440, post 01 til kriminalomsorgens bistand til politiet med omvendt voldsalarm

Følgende reduksjoner er innarbeidet i budsjettammen for 2025:

- 4 mill. kroner fra kap. 430, post 01 til kap. 473, post 01 for etablering av et nytt tilsynsråd i kriminalomsorgen.
- 3 mill. kroner fra kap. 430, post 70 til kap. 473, post 01 for etablering av et nytt tilsynsråd i kriminalomsorgen.
- 13 mill. kroner fra kap. 430, post 01 til omprioritering fra varer og tjenester til diverse andre formål
- 25 mill. kroner reduseres på kap. 430, post 45 som i 2024 ble gitt til ombyggingstiltak for å etablere en nasjonal fellesskapsavdeling ved Telemark fengsel, Skien avdeling
- 1,5 mill. kroner reduseres på kap. 430, post 45 til investeringer i arbeidet med å forbedre de strafferettslige reaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging

JD holder også tilbake 10,5 mill. kroner fra kap. 430, post 01 til utgifter knyttet til bl.a. kvalitetssikring av byggeprosjekter og andre utredningsbehov.

Vi gjør KDI oppmerksom på at merbehovet for Statsbyggs kostnader knyttet til forprosjektering av nytt kvinnefengsel på Østlandet for 2026, skal dekkes av kriminalomsorgens budsjetttrammer. Vi kommer tilbake til dette ifm. budsjettprosessen for 2026.

6.2. Fullmakter 2025

Delegering av fullmakter iht. Stortingets budsjettvedtak:

Bevilgningen under kap. 430, post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3430, post 03 (Andre inntekter) og post 04 (Tilskudd)

Bevilgningen under kap. 430, post 21 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3430, post 02 (Arbeidsdriftens inntekter)

Bevilgningen under kap. 431 post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3430 post 03 (Andre inntekter) og post 04 (Tilskudd)

Bevilgningen under kap. 432, post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3432, post 03 (Andre inntekter) og kap. 3430, post 04 og kap. 3432, post 03

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

JD gjør oppmerksom på at KDI ikke kan overskride kap. 430, post 01 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3430, post 02. Merinntekter på kap. 3430, post 02 skal ses i sammenheng med kap. 430, post 21.

KDI gis fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter på følgende vilkår:

- Merinntekt og merutgift må beregnes i forhold til den samlede bevilgningen på hver av postene. Overskridelsen må minimum dekkes av merinntekter som rapporteres til bevilgningsregnskapet i samme budsjettår.
- Merinntekten må være et resultat av økt aktivitet i forhold til budsjettforutsetningene for vedkommende år.
- Den inntektsbringende aktiviteten må ligge innenfor det som er virksomhetens mål, oppgaver og rammevilkår.
- Den inntektsfinansierte aktiviteten må ikke binde opp et høyere aktivitetsnivå enn det som dekkes av utgiftsbevilgningen dersom merinntektene faller bort.

Delegering av fullmakter i henhold til Bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet inneholder en del fullmakter for Kongen til å gjøre unntak fra eller utfylle bevilgningsreglementets bestemmelser. I rundskriv R-110 gir Finansdepartementet departementene fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. I tillegg blir det redegjort for fullmakter som ikke delegeres til departementene, men som åpner for at departementene kan søke om samtykke fra Finansdepartementet i enkeltsaker.

Delegert myndighet skal alltid utøves i samsvar med gjeldende lover og regler, gitte retningslinjer og intensjoner for hvorledes fullmaktene skal brukes.

Det vises til veilederen i statlig budsjettarbeid der bl.a. bruk av unntaksbestemmelser i bevilgningsreglementet (budsjettfullmakter) er omtalt.

Paragrafene i parentes i punktene under refererer til paragrafene i bevilgningsreglementet.

Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (bevilgningsreglementet § 3)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at alle utgifter og inntekter føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Det er imidlertid gitt et unntak som tillater nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr. Med dette gis KDI fullmakt til nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftinger som er ledd i en rutinemessig fornyelse av utstyr. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er av en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets [rundskriv R-102](#)) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets [rundskriv R-101](#)). Føringsen må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på fem prosent ikke overskrides.

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret (§ 6)

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 [Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet](#) punkt 2.3. For husleieavtaler gjelder vilkår og prosedyrer som framgår av Kommunal- og distriktsdepartementets [Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor - regjeringen.no](#). Statsbygg skal benyttes som rådgiver for alle husleieavtaler med samlet

verdi på 30 millioner kroner eller mer i avtaleperioden. Statsbyggs vurdering skal vedlegges i saker som forelegges for departementet. Det presiseres at terskelverdien for sum av fremtidige leieforpliktelser på 100 millioner kroner eller mer ved leie i markedet er inklusive ev. opsjoner om forlengelse.

Justis- og beredskapsdepartementet vil komme tilbake med nærmere føringer når ev. endringer i R-110 og Instruksen for bygge- og leiesaker foreligger.

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Det følger av hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen.

Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

KDI gis fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger på følgende vilkår:

- Det kan omdisponeres inntil 5 prosent av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel.
- Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter kan tas med ved beregningen av overførbart beløp under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å overskride en utgiftsbevilgning. Etter bevilgningsreglementets § 11 fjerde ledd nr. 3 gis det adgang til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 pst. mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår. Det vises til rundskriv R-110 punkt 2.6.

KDI må i hvert enkelt tilfelle sende søknad til Justis- og beredskapsdepartementet om slikt samtykke før bevilgningen kan overskrides.

Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste (§ 5)

Det er som regel ikke adgang til å overskride et tildelt beløp eller til å overføre det til en annen budsjettermin eller til en annen budsjettpost i samme termin. Det er imidlertid gitt et unntak ved at inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgningen under post 01 og post 21 kan overføres til neste budsjettår.

Søknad om slik overføring skal godkjennes av Finansdepartementet. Kriminalomsorgsdirektoratet sender søknad til Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med regnskapsrapporten per 31. desember. Eventuelt overført beløp kan ikke disponeres av kriminalomsorgen før departementet gir beskjed om det gjennom supplerende tildelingsbrev.

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Utvidelse av Romerike fengsel, avdeling Ullersmo

Det gis samtykke til å pådra staten forpliktelser utover budsjettåret under kap. 430 Kriminalomsorgen, post 45 for å anskaffe brukerutstyr til investeringsprosjektet utvidelse av Romerike fengsel, avdeling Ullersmo. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen for brukerutstyr på 102,4 mill. kroner (2025-kroner).